ԿՈՎԿԱՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Երկրորդ տարին   4 Յունվարի   1847   Համար 1

ՆՈՐ ՏԱՐԻ.

Առ ինչ Ժուկդ՝ Հոլովեան
քաջիկ անկեր ծերունի ,
ընդ ամսոյ երկնից՝ անհետ անցուր
սրավեր անդարձ շրջանիդ .
հեղ ա՛ս փայլ մի , խառն են ըստ քեզ ,
սուր իմ քնարիկ պատասխանի ;
մի՛ փախչիր ՚ի նորաստիդ
ընդ փոյթ կայցես՝ ըստ ժամուն ;
Ողինջ այդ ժամուց՝ ըլեթեւաբանել
ալեւորիդ՝ զուգընթաց ,
զոհեալ փառաւոր՝ ժամացուցիւ
ողջն անանձնեան ՚ի լանջաց ;

Ժպիտը ծաղու՝ ՚ի լեր շրթունց .
զուարթ տեսիլ՝ կիսամիւն ,
յուզիլ յուսն ՚ի քարա ծնդացող
ի՛ն դիպածեալ՝ անդ օձին ;
Ընդէ՞ր զարմին կիսագունդ
մատանց ստեղծ նշանի .
յորում լուսին՝ արտասուքին
սպաւորն՝ մանկաբորեկ .
կամ զինչ այն գիծ՝ երկնաեկանք
ուր կերպ Թեւոյ Արեգակ ,
այն ինչ գործեալ ՚ի յօդերուց
ըստ միջամահն լոյս յեթեր ;
Չիրոնամ ինա՝ զկոյ առնուլ
և ոչ ՚ի գերեզ մի ժամն .
իմ ըստ անոնեալ՝ Թեր արձակմունք
զեա Թռուցանեն յաւիտեան ;
ես Աստուծոյ իմ նկարող
Թերանոտնեալ՝ ժամանակ ;
փախչի յինէն՝ յաւէժական
ուղղոյս անդարձ նշանակ ;
Ոսն իմ ուղեւոր կայ է ՚ի գնալն
զառն այն յեղուլ յայր ժամուց ;
՚ի նորս զօրանէն՝ զնկալ Թեւ
պատարաւեալ զիմ զծանդ .
իմ արօրոյ՝ ակնոր հնձոց
ծածկեն ձորոց՝ զիմ Ճանկոս ;
և հեղափոխ ամայ զլուխ
Թեւդեալ ամպոյ Թանձրագոյն ;
Լուսնն անդրոյ՝ յեա մանն առեալ
ինն դարուց՝ ընդ երկնաւ ,
յարփւոյն առնուլ՝ լոյս յանմէջ
լուսով բերել՝ շուրջ զերկրաւ .
զնաւակոծել իմ ծերս մեր
որպէս այս օձ՝ որ զիւր անուն
ունէ՝ ունէ ոչ սպառի ;
և ես ունիմ՝ անձանձրոյթ ;
Նա մեզ ծնանիմ ինձ ՚ի Հաւայ
զուարակ անբար , ընդ յերեց ;
զոր լնն իմ՝ Թափոյ յինէն
զոր ինձ Հոմերոյ՝ զուարեց ,
Մինչ ահեկն յերկինս ՚ի վեր
Արմաս կոչէ իմ անուն ,
յամպ և ՚ի ծով՝ ի՛ն ապաստան
իմ ծառայէք՝ զօրութիւն .
Այլ իմ որդիք՝ սատահեալ
զանձօրս եղեն ՚ի կործան ,
յերեր մասունս՝ անդամաբեկ
զշխանութիւն անմաման ,
Աղեքսանդր Դարեհ՝ հիմանց զեր դահ ,
արդ եԹերին՝ սոյ հրաման .
և Պօմպէոն՝ յանդիմանեալ
հասարակ զաւԹան՝ յՄիւլան .
Սանդարամետ՝ Հեւեսափ
եղին բանին կոչուածոյ ,
որ զերկաԹին եզ ՚ի գլուխ
մԹին պատի կուածոյ .
զեր դեպեալ՝ սատանդակամ
դառնակիւր՝ որհասին .
Հանեաց ՚ի վայր , որ անդրանկեա
կայծակնացն ՚ի ձեռին .
Որպէս ցնցուղ՝ շաղեաց Թոնից
յինէն ցայտեալ վայրկենից .
զոր առանձին՝ անկեալ հեռին
բազմազարեան կառուց ,
զարե մեծի՝ անօԹ դաստի
ինն եղե լեալ .
մայր նախկին՝ եղեն եւ չքնաղ
զնաւ՝ յինէն նոյա ;
Այլ որ ինչ ցարդ՝ յայնմ հեռն
և որ դարուց՝ ցխոխանէ ,
աշխարհակալ՝ յիմ մԹերին
անյայտ անշառ յորձանս .
Հնդամ ունի՝ ընդ կենաց ծառոյն ,
յերկնանկան ՚ի դրախտի ,
զպտուղ շլԹանցն՝ կախեալ նախ
դիմեաց արփիւ Ադեմի .
Մինչ Նոյ , սպինէ ՚ի տապանի
գերծեալ ՚ի ջուրց՝ հեղեղաց ,
ես խաղացի՝ համատարած
աշխարհաւեր՝ ընդ ալեաց ,

Բարեգործական դպրոցներ.

Ի՛ վերջ երկուցի դատեւորաց փոխելոյ եր Գուբեռն Աստուածաշնչի , այլ պատուանդ և անջեղի անմոռացան վասն արդարութեան և յանձնանք մասց եղևոց ; Բազդն էր և սուրբ էր ամե զանխնայն բարեն , ընդ ՚ի մէջ ընդ զանխնելեան հասարակ զմիտն ստուպ առանձնութեան եղեն արեւելի գուռար էր ջեղուպ ; արդ և միջոյ զօրարինանցն Նեղոյ եր ծեզն պաշկեր մարդ զե զեղեցկութեանց եղեալ ; և ընդ յայտնեան ունին զեր զաւ ծաղե , զանխարծ ընդունարանութեան և զմայլի մարդկաւ սերմութեան երբե կենաց եւր եր ցէ , այն արդար երեւեալ էր ՚ի Եղբերց առնանու , առաւ բնական հասարակ երեւելութեանց նորա առատութեամբ և փոյթինն ՚ի նմա զեղանիկ առողջ . որ երեւելի ամենայն առաքինութեանց մտահաղորդ հարկեալ էին աս այս մասնա անխոր ; և Թէ արդիւք խանդակած սերոյ զօրաւէր զնա հայր էր , ամենայն որ կարելի գիտելի մխաւեալ և էր անանայ զնոսա :

Գործն Աստուածաշնչի ՚ի Տիւսիսի քաղաքի , ունէր զդժրանական հարեւանց մի , ուր մանկահասակն Նեղոյ ընդ մեր եւրոս անցուցանէր զնոյն մասն տեղացոյն ; ՚ի առևն այսր գեղեցկատանի զանխնայն որ մալիփին ամաւոն նախանձ ուղեւորն , յաւող կենդ խնամութեամբ և կեց խնամակալութեամբ կենեն ՚ի մերոյ առնմանութեան հայրենոյ Եղանդրան երկրակալութեան Նեղոյի յայտնեան մեծապատուութեանց զիտելեւցու և ընդհանրական բարեմասնութ գտանիլ և սովորականացն ձեռնարկեց զօրա եւոց անձոն ՚ի մօրըութեան :

Երբեմն զարմանո Նեղոյ ՚ի փոքրկ , հոյժ զուարթ եւ Թէ կրտսեր էր անձնեալ է ՚ի յանդուգն կարծիս . և զանձն հաւանոց դեռանացյն յուն զանխնելոց , ամենայն առ ժամանակ մի յեղյայ էին նորա խոհեմութեան հաւանեալ նորքեա անդրկաւոր պատանի ալ այազնախ ամանդեղը փափկութեան զուարթ եւրոց :

Յանուր մեռալ ՚ի դրօսնալ նորա ՚ի Միրանկայս փոխելոյ Գործն Աստուածաշնչի հաղորդութեանն իւր եղաց զուարթերաց , Թէ զնոյն արկեալ է կեալ , յայս արփոյ ՚ի յեցել եղջերեկ ՚ի հանդեպէս կենան Նեղոյ մնաց եալ զանխղում սուր կարծեաց յայտնապես խոսաքսա .

զառաջին ձեր ծիածանի՝ որ ՚ի
գագաթ խիտ ամպոց.
եղե ՚ի գլուխ իմ անառազութիւն
որպէս պսակ ՚ի յաղթութ.
Հայաստանեայց ծառք անտառաց՝ յորս
յանդիման իմ ակամբ,
նորանորոգ՝ փթթեցին
նորափթիթ Հայոց կանգնեցան.
մայրագոյն սարեկ փառաց՝
բարեաց գեղ՝ փրկական,
յիմ Հայաստանի՝ ընդ Մասեաց
անդ ՚ի սեղանոյ կարդացին.
Աստեր իմ ծածկոյթ էր փափկութեան
մինչ ՚ի անդրանիկն վերելակ
յերկրէ յերկինս զնաց. անամպ
և անդրադարձ ղեկավարեալ.
զի՞ մի ևս մի ՚ի լինել ստեղծ.
զամենայն ինչ՝ և դիտակ,
ղեկն, զիրս, զանցեալն, նորոգեալ
և զապառնին, զաշխարհ.
Հայեաց ՚ի ծերս՝ որ կեցեալ մեռեալ,
և կենդ. շունչ՝ սփածեալ,
յայտնեալ զներկայն՝ որպէս կամիմ,
զգալոց ծածկեալ և զանցեալ.
որոյ փոյթեալ՝ էր բանաւոր կուսոյ
՚ի ջրոյ խառնակեալ.
որոն փախեաւ՝ սրբոցն անմահ
Հայրեաց մանկութ ՚ի շաւիղս.
Նա կայ ՚ի կող անյաղթելի
մանկամբր Հանդերձ այս յուսալից,
մինչ ՚ի փայլէ զմահ կայսերաց.
մի աւերեալ անխիղճ.
և զերկուն՝ օգնակցեալ
՚ի փառաց զգետնակ,
զոսկեղէն Երեւանի,
այլ ոչ նախկին խառնակ.
Նա ընդ Երկան լուսափայլեն
զորադրեալ Արարատ,
անկ զՀայկ Աշխարհին,
և զՄասիսոյ Արագած.
Բաշխողինք իմ ասաց
անցին Հանդոյն սատակել.
շնորհը և մի զեկեղեցին
կործանելք եւ Մեծ.
Ով հեռ իմ Թագաւոր՝ Հասին ՚ի վեր
Հայաստանի Դեղնեք,
Եւ զամենայն Հայոց Արշակ
Կայենէ և Արտ.
Լուսաւորութեամբ եւ զարմանալի զերծ
բերան ընդ զերկնաչեան,
զարդարք յուսոյ երթալ ՚ի բարձ
երջանիկ զոր Հայաստան.
Նա զՀայրենեացդ զՀայր Հայաստան
նոր յաւերժ անկարաւ,
անկարծ բարձրութեան, անձեր
անձեռ զերդ՝ անարատ,
և զայս անմահ սով ընդ խորամ
լեր անմեղք իմ ձայն,
մի ասէք թէ անդ իմ բանին ոչ զոյ
այլ ընդ ինձ յերկինս.

Դու որ ծեր ես՝ նման ծերոյն՝ լեր
և նման՝ այս մանկան,
մանկացուցէր՝ և մանկացեր բազ
արդարոյ՝ նորոգման.
անմարմ ՚ի վեր՝ զուգաց անսկզ
զանհասանելի՝ անձն զարմ.
սրտամ ասէ թէ խնամական
խաւարարոք՝ այս լուսին.
Ընդ անցս զխնահարկէր
արժանանալ մեծ սուրբ.
զարմանալ արփայն՝ անձն պայծառ
փայլմամբ անցեալ ընդ երկն.
և զոր նախնեաց՝ նման նոցին յանձինս
յաւիտեանս՝ զոր մԹեն.
և լիալոյս՝ փայլատակեալ
Հայկազանց Մասեաց ՚ի մարգին.
Ի ժամանակս՝ Հայկայ ուղին այ
նթ ՚ի մանկանց ՚ի ծերս,
ահա՛ զի անդրադարձ անցեալ Հայաստան
սուրբ նախնի՝ սատարի,
փոխեա զենդ՝ նոր նորոգել
զորքն մանկանց զուարթութիւն,
զի մարթացայց ՚ի բարձրին զրաշխել
զագն քո՝ և զանսն.
Աստուածո անդրադարձ է ՚ի սպասաման
Հանգոյն անձն՝ դարձեալ,
փառօք Հանդէսս սրբազանն
զխնաՀարկեր՝ ներԹարկեալ,
զերեալ ունիմ զանձնաւոր վեհ
յաղԹելոյ բարձին՝ Թագաւորեան,
զինեալ զնա Թէ նոր արժան
ձգէ Հանել յերկան.
Ընդ երբեմն կայր զերազանց
չնորՀաց բարձ՝ պաշտպանութ.
և Թագուհի Հռիփսիմեայ
ոչ կորեաւ աղաղակօք,
այլ ոչ կացեր ՚ի կուսութեան
խառ որ արկեր ՚ի լոյս քո,
անձԹ պատերազմ զերեն չենալ
սրբեն սատեր ՚ի լոյս.
Աչան այն Արտաշ՝ արդարութեան
զերդ մանկանց շարաշար,
Թող նա Կարմին խորԹել զարկ
զանարատաբար՝ դարձեալ,
յարաց սպա զԵզնիկապն
զորեա բարձել՝ ներաՀար,
զի զու նման այս Եզնիկեան
սուրբ փափաքում՝ անդառնալ.
Եղ մի փորձեր իմ Եզնիկեան
որ նշանակ եւ նեանց.
զի արդ մանուկ իմ զուարԹեայ
պարծանաց զոր բարեկց.
մասամբ այս զօր Թէ զեար իմ,
կատարեալ զոր երկինս,
այսօր բերեմ զեղ սատակ
Նորոյ Տարւոյ բերկրական.
Թոխնամել իմ ծանրակենդանութ
անԹիւ զարդօք եակաց,
զեռ բռնամար՝ յատակ փառն
անդարձ բերել՝ երկնաւորաց,

այլ ընդ փոխել՝ բարձի Հրեշտակ
և արդի կարգք փափուկն,
զոր Հայաստան անհնարին
երանութեան միածին.
Ընդ յաղթեալ զորեղ Հովերեալ
՚ի Հրճուական խնդութիւն,
՚ի լուսաւորել Ճառագայթից Հոգ
քո Հոգի ՚ի փառելին.
մա զերբեն քո՝ եՀան յանձինս,
զարձեալ Հանգէ վերարկու,
ոչ Թագեր ընդ այլոց նման
նախել ՚ի Թաչմ ՚ի գեսին.
Դու երկրագործ՝ փառն անմաման
զկարծ սրբեա՝ և մանուկ,
Հայերբամբ ընդ բոց երկնից
լինել արդեանց պատարագ.
մինչ զուշակ չեմոդ՝ պայծառացեալ
Հովերս նշանակ՝ զարդարին,
Հանդերձ այսոյ պատերազմն
գեղեն զաւառ՝ պանծացեալ.
Նա զու զինոր՝ ընդ արԹուն քով
և Թագաւոր՝ Հանգիստ,
եղեալ ՚ի բաց զառաջաւոր
զՀանդիսա կենաց բոց պատեա.
այլ մի զգամ զու լուծանել, արԹում
կացցես զորն ՚ի բոծ.
զի Ջահնեալու զամբարշին
զարդարաման խնդութիւն.
Աղձաւանդն որ ծիծաղեն
ընդդէմ ակեաց կատարէ,
զարՀեալ ՚ի ջուրս արկցես բեռնեալ
լինել ՚ի ծով նաւաստ,
բարերարակի զոչարՀաց քոց
զերդ անդրեա բնութեան,
յաշխարՀ Հեռի յարձեալ աշխարհն
երկրոց ՚ի ծով ամաՀեան.
Հաստիր անոց և ուսք ընտրէ
որդւոց Մասեաց զաստեղց,
փառԹագաւորք բանալ զծոց
ընդունել զոր զԹուԹեանց,
արդ ծեր աշխարհ վերանորոգ զարԹեան
ընդ բեր և փառք բեր.
նման նոծոյ ՚ի մէջ ծառաց, որպէս
՚ի Հրաշն երևեր.
Եղէ զի՞նչ, յասակը Աբրահամ
անեալ զզեր աստեղաց
մազարոխաց, ծնեալ բեղ զայ
Հին բարբառ՝ ուխտեաց.
զի արդ Հայոց յայտն Հեռէ
ասաց յանձն երանի.
ընդ Հովանեաւ պահեալ Թեաց
մեծ արծուոյն երկրէ.
Կայ զու բարեաւ՝ Հին Հայաստան
եւ յիմ փոխեամ՝ Ճանապարհ,
զԵրք սարն՝ ընդ բեր սառցէ այս իմ
այս կայ զարշաւոր,
այլ որ ուրեք՝ մամանն ասցէ, և Հասցէ
սան իմ կայ, անդ
սատակեն Թէ՝ չարՀասաց եղեն
Հեզ՝ այս Կարմիր.

[illegible] Հայ ելեալ. Թէ անձնոյն ինչ ունի [illegible] ընդ մեզ, չիմոյ ինչ յայտ պայծառութեան, որ զերդ զգոյն է յորդորեալ, և զի այս Հրմարեալ է. [illegible] [illegible] է նա, որ զգեն զինքն ՚ի մայրենեաց կենդանոյ երկինքեալ ՚ի ամենայն մեծագործոց և յաւելեալ մեծ [illegible] արդարոց ՚ի Հանդերձեալ կեանս Աւետարանի այն մանկավարժական մեծարանաց յայտնեալ զնմանութեան երեք.

Պարոն Աստուածանուէր անձեալ գրասաներ յայսպիսում մարդութեան մշտանուագ յոյժ, բայց ծանծաղեալ զոյն ՚ի սրտի. [illegible] զարգացող անմահ [illegible] Հայոց զգեստ ՚ի բնութեան զմշտնջենաւոր ՚ի զարմանալեաւ և զմեծագործ յերկինս ամենայն. և [illegible]

յաւելեալ նմա Թէ այդ [illegible] կարծեց [illegible] [illegible] խոստովանութեան և զմեծագործութեան աշխարհի զերն [illegible] զորս ՚ի [illegible] երեւեալ զարդարուց զնա [illegible] Կրօնք ՚ի յուլ, [illegible] Ներսէս Թէ անձին [illegible] [illegible] Հանդերձութեամբ յանձն ամենեն զանձնեալ կամեցող Աստուածոյ, [illegible] երեք, զոր Սողոմոն յոյս Երեմիա յաւիտեան [illegible] ՚ի Հանդերձեալ, փոխեալ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], և Թէ զնոյն Հաւատոյ, զոր [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Հասանէ Ներսէս, եԹէ զեղ [illegible] յասակ մեծ [illegible], Թէ Հայք իմ էր [illegible] [illegible], որ [illegible] [illegible] [illegible], զասակ զամենեցուն մերձեալ

արդարութեամբ, և եւ փառս Հանդերձ [illegible] [illegible] նորոգ այս [illegible] Ներսէս [illegible] զաւէտ իմ ՚ի մեջ չեղեն, [illegible] զայսութեան մեր ոչ ՚ի [illegible] կատարել ....

Զօրաւոր խօսելով մանկն ՚ի զենեալ մի, և ներկայ [illegible] զերեզմանատան [illegible] [illegible] զՀաւատն նորա ծանեան, Թէ մեծ խոնարհութեան [illegible] է այն, [illegible] նոր [illegible] լինի, և նման և վարդապետ [illegible] զանցեալ, նորա [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ՚ի մերոյ [illegible] [illegible], յորում անմահութ մանկանց զեղ [illegible] և զոհ [illegible] [illegible]

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿ

ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՄԲ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՄԵՔ ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ Ա.

ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԻՆՔՆԱԿԱԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՌՈՒՍԻԱՑ

և այլն և այլն և այլն.

Տեղակալին Մերոյ Կովկասու Իշխան Մի- խայէլ Վորոնցովին.

Անդրագոյն ջանադրութեամբ Ձեր, որ զամ ըստ ամ Կայսերական հոգ ձերոյ 'ի զարգացուցանել 'ի Մեծ- ահեղ վիճակին բարեկարգութիւն և 'ի ծաղկեցու- ցանել 'ի նոյն զամենայն որ ինչ վերաբերի առ- ողջութեան ժողովրդոց, Հիմնարկեալ զառաջնորդութիւն մեր, որով վասն 'ի վերձառու- թիւն անխոնջ ծառայութեան ձերոյ և հաստատու- թեան անթերի մերոյ Առաջնորդականութեան զհրաշալի Ձեզ գառնակառական նշան սորոյ Անդրէի առաջին առաքելոյ, զորոյ զնշանսն առաքելով իսկ այժմ Մեզ առ Ձեզ Կայսերական ողորմութեամբ մերով բարեհաճ.

Ի բնագիրն իւրով ձեռամբ ՆՈՐԻՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՆ ստո- րագրեալ է.

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ.

Ցարսկոյ սելօ
18 Նոյեմբերի 1846

Նորին Կայսերական Մեծութիւն, նշա- նակեալ ցնծագին տօնիւք Նորին Կայսերական Բարձրութեան մեծ Իշխանուհւոյ Մարիայ Ն- իկոլայեւնայի 'ի 13 Դեկտեմբերի Բարձրագոյն հրամայել բարեհաճեցաւ, զի Թագաւորն ներկայ իցեն միայն առաջնորդքն և Տիկնայք առա- ջին կարգաց. Հանդէս Թագաւորին կատա- րեսցի 'ի 13 Դեկտեմբերի 19 ժամու առաւօտ- եան 'ի մայր եկեղեցին, որ զանի յանուն Պետրոսպաւղոսեան կոչեցեալ.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՔ.

Տփխիս. Թէ և նահանգական սահման ծանօթիցն, որ 'ի Տփխիս, փոյթ մեծ առնէ 'ի բնաւ փոյթ հաստատել զմանկանցն կամ զայլ- ազգասպարական Թագաւորական Տեարց ըն- տանեաց և յետ բաժանմանն Թէ և պահանջէ ինչ հարկ յանձանց կարգելոց 'ի յանձինս ըստ հասցէից զմանկանցն, այլ այնու ամենայնիւ 'ի դաստարին առաւելք ժողովրդոց վասն զան- կող բաժանման նամակաց նոցա, որոց պատճառ- համարելի են ոչ այնչափ ծուլութիւն նոյն իսկ ռամկութեան, որչափ Թերի և պակասաւոր գրու- թիւն հասցէիցն և անզգաստ անփոփոխութիւն ժողովրդոցն 'ի սանէ 'ի սան. Եւ 'ի բաւական զոյգ աղտալի և առ 'ի փութով և ստուգութ վա- քու յետաձգութեան հասուցանելոյ յայսմ հե- ռաւ զնամակսն, զգուշա եղջիւ Նահանգական սահմանի փոստայից յանձն առաք եկեղեց սահ- մանադրաց իւրոց յամենայն ատուր 19 ժամու առաւօտեան ստուգութեամբ տեղեկութիւն ա- ռնուլ զնամակաց Թագեղոյ յետ բաժանելոյն և հրատարակ զամենայն, որոց նամակաց կան 'ի փոստայն անձամբ անձին զալ տեղեկանալ զայն- ցանէ 'ի նոյն իսկ սաաքճանաւորաց.

Աստրախանի. Գրեն 'ի Աստրախանէ թէ զուրէ թէ չոր և սաստիկ ձմեռն սկսաւ անդ 'ի 18 են հոկտեմբերի և շարունակեցաւ մինչև ց20. Երկնին զուարթ հասանէր 815 աստիճան ցրտա- չափին և ձիւնն գրեթէ ոչնչաց անզգաստ հան- դերձ փոխաբերութեան ... , յորմէ բանիւ մար- դիկ խեղդեցան 'ի Ճանապարհին մերձ առ Աստրա- խանաւ, իսկ սկսեալ 'ի 22 են նոյեմբերի զաղ- ժոտ եղանակն 'ի Աստրախանէ քաղաքին բա- րեխառն է և պայծառ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՔ.

Կոստանդնուպօլիս. 25 Նոյեմբերի. 'Ի 19 այսր ամսոյ մեռաւ աստ 'ի կախաղանի Ըշխա- իւլ խալաս (ծայրագոյն կառավարիչն հաշուոյ- վան գործոյ) Մեհեմէտ Ալի Բաշա Նախագահն յ 74 ամաց հասակի իւրում. Փոխանակ սորա յանձնեցաւ Հիւսեին Բէկին Պէյին, որ յառաջ- քան զայս կառավարէր զպաշտօն անդամոյ Բարձրա- գոյն դիւանաբանական խորհրդարանի, որ 'ի Արքունիս.

Ի Ասիականս աւուրս ինչ յառաջ քան զայս ալեկոծան առնէ կրկ 2000

P. H. N. 278.

Ի քրդ առաջնոց 'ի Բաղդատայ եկեալ Թէ խոլերան զխստացեալ անհնարին գործեալ է անդա- նոր և յերկուս կողմանս Տիգրիս գետոյ, մինչ զի յամեն Թագս երկուց շաբաթուց զոհ եղեն մա- հուանս զօրացն, 'ի Բաղդադ հոգիք 4500, ընդ որս եկին և անձինք յերևելի անձանց. Երեք մասն բնակչաց քաղաքին խոյս տուեալ փախեան անտի. Նոյն յայտնեցին նա և 'ի քաղաքս Բասրայ, Հիլլէ և Կէրբէլէ կատարած մեծ առնել խոլերա. Պատճառն զարգութեանս համարէին Թէ զերման կառավարելս քաղաքին Նէճիպ Փաշային ամենևին հոգացեալ չէ ոչնչացեալ 'ի զուրս 'ի քաղաքէն և զմարդաւարութեան մեծ զսպանելոյ հրապարակի բնակ- չացն, 'ի զործ դնէ զամենայն կարելի օգնու- թիւնս առ 'ի Թեթևացուցանել զաղէտս Թշ- ուառութեան ժողովրդեանն.

Շարունակութիւն.

ԱՐԳԵԼԱՑԻՔՆ.

Արարուած Է.

Խաչիկեան և Օհաննէս ամենայն աշխարհ.

Օհաննէս. Խաչիկ. աւասիկ այն գիրք, զորմէ պատմէր ձեզ Միքայէլս.

Տերտէր. Եղ. հոգիս կաց, ընդ երկար կացեր մնացեր 'ի գերութեան.

Ներսէս. ուր ամ՛ենչ, հիմն առ միայն բանից ... սմա վերջինս, յորմէ հեռի կամ 'ի ձեռս Միքայէլին եւ չեմ ծառայ.

Տերտէր. Մ՞եռ զու, յորոց վայրաց.

Ներսէս. Ես չինական եմ, զեղջն Աքեշրաղզ- ւան Աւլյնիզելին. և անուն իմ Հօռոմ Աւե- տիքեան.

Տերտէր. Ես ժառանգ նորա եմ. ահաւասիկ զու յանդգնեան քո զորքի նորա.

Ներսէս. Եզա որդին զու եւ Տեարքս. որ- հնեսցէ զքեզ Աստուած՝ ապրեալ զեռատուոց.

Տերտէր. Օրհնեալ կեցի անունդ քո.

Ներսէս. Երգեցան է իմ անուն.

Տերտէր. Ներքսամ — Աստուած — եղէ քո զուռոյ.

Ներսէս. (Օգնականացն.) Գնացէք — մի ա- յսմ՝ զիլ.

Տերտէր. Անձեռնելիդ չէր զուսար քո.

Ներսէս. ('ի սաստիկ վրդովման) Եղեռնագործն- այս . . . . յայդ անուն կոչեր իմ զաւակ. կենդանի է արդեօք.

Տերտէր. (մաշի զնովաւ) Եղեռնագործ իմ ա- մուսին է.

Ներսէս. (վասի եռանդագին.) Ամուսին ձեր է.

Տերտէր. Եայ է իմ զուգակից որդւոյ. Հեզա- համբոյր.

Ներսէս. Աստուած իմ. Օրհնեա հասուց այսմ լինել.)

Տերտէր. Գիտելով և առաքինութեան ամենայն ինչ հնարաւոր է. եւ զահ զնա յաւուր միում առ Գրիգորին, և այս եր վասն ինչ յետոյ քան զմերուսն քո 'ի հեթանոսաց. նա բայց անդ. Եզ հասցէ զնա զուգիլ պատուոյ նորա. Այո եմ եւ, եւ ինձ սպասաւորի, զմայր իմ կորուսի մինչ տակաւին չգիտէի խօսել. զհայր իմ յուղ- արկեցին Ակնայ. Բայց նորա և արդարութ Թագաւորացն սնեալ 'ի սիրտ իմ. Հեռացոյ 'ի նմանէ, և զործեալ եկի առ նա. Հայեի 'ի նա, և ոչ կարեի յագենալ. Հօրեղբայրն իմ ընդդէմ իմ հարստութիւն զօրութ. եկեալ, այլ 'ի նմանէ, զի նա արդէն իսկ կայր 'ի շիթայս ոչնչ. սիրտ իմ զնաց զայր ընդ լալ զմաաշ զանձից և մեծամեծութեան. — զագեցոյ օրհ- նութիւն Եղեռնագործի. Պահանջեալ զենն Աս- տուած, չէ է իմ զգեստեալ ընդ իմ բնադրու- թիւն. Երթեցուր՝ ծերունիդ, ընդ աղաւնակ մերումն երջանկութեան հայեաց 'ի Թռուանս քո.

Ներսէս. ('ի շփոթիւ) 'ի Թռուանս.

ՉԻՆԻ ԻՆՉ. ՈՐ ԿԱՐՈՂ ԱՅՍՊԷՍ 'Ի ԶԵՐԱՑ [illegible]

[illegible]

Տեառնաւ. Արդէն զհիւանդ մանկունս , եթէ ոչ հայրական ... [illegible]

Օրիորդն. Գոհանամ զքեզ Աստուծոյ ... [illegible]

Տեառնաւ. Արդեն զնո որդի.

Օրիորդն. Պատմեա՛ արդեօք ... [illegible]

[illegible]

Տեսիլ Ե.

[illegible]

Տեսիլ Զ.

[illegible]

Տեսիլ Է.

[illegible]

Շարունակելի 'ի միւս թերթն.

Նորատիպ Մատեանք.

«[illegible]» ... 'ի տպարանի [illegible] , 1846 , [illegible] 50 [illegible]

[illegible]

'Ի Տպարանի [illegible]